

Năm 2002, n c Đ c đã quy t đ nh thôi không dùng đ n nguyên t

M t nhà máy đ n nguyên t c a B Tihange

Câu h i ám nh Châu Âu: B đ n h t nhân đ c hay không?

Tr c nh ng gì x y ra Fukushima, các qu c gia, trong đó có Châu Âu đang ph i xét i chính sách nguyên t c a mình. Libération trong hàng t a l n trang nh t nêu câu h i đang ám nh gi i lãnh đ o Châu Âu hi n nay : «Hay là chúng ta nên đ ng l i ?». V n đ là li u có th ng ng đ c hay không, và ng ng thì thay th b ng lo i năng l ng nào, nh t là đ i v i Pháp, n i mà 76% đ n s đ ng là đ n h t nhân.

Bên c nh tình hình chính tr Pháp tr c vòng hai cu c b u c đ a ph ng, tình hình Libya và Nh t B n v n là hai h s l n đ c báo gi i Pháp hôm nay r t chú ý. Trong h s Nh t B n, h qu l n, có nh h ng đ n th gi i là v n đ h t nhân. Tr c nh ng gì x y ra trung tâm Fukushima, các qu c gia, trong đó có Châu Âu đang ph i xét i chính sách nguyên t c a mình.

Libération trong hàng t a l n trang nh t nêu câu h i đang ám nh gi i lãnh đ o Châu Âu hi n nay : « Hay là chúng ta nên đ ng l i ? » T báo ghi nh n là Đ c và Ý đang phân vân, trong lúc Pháp thì c ng quy t ti p t c.

V n đ , theo Libération, là li u có th ng ng đ c hay không, và ng ng thì thay th b ng lo i năng l ng nào, nh t là đ i v i Pháp, n i mà 76% đ n s đ ng là đ n h t nhân, ch có 13% đ n t th y đ n, năng l ng gió, năng l ng m t tr i và 11% là nhi t đ n thông th ng.

T báo đã th tìm hi u xem kh năng Pháp b đi n h t nhân đ n đầu, và h u qu s nh th nào, và nêu b t hai khó khăn l n : th i gian và giá c . Đóng c a nhà máy đi n không khó, nh ng ph i m t nhi u th i gian;

Theo Libération, v m t k thu t, đóng nhanh 19 trung tâm đi n h t nhân (58 lò ph n ng) không có tr ng i gì c . Nh ng h u qu là m t ph n l n lãnh th s chìm trong bóng t i, vì h n ba ph n t ngu n đi n s d ng là t năng l ng h t nhân, và nh v y ho t đ ng c n c s b tê li t. T t c các chuyên gia k c các nhà sinh thái đ u đ ng ý trên m t đi m : k ch b n t b năng l ng nguyên t không th tính tr c đ c trong vòng 20 hay 30 năm s p t i.

Libération nh c l i là vào năm 2002, n c Đ c đã quy t đ nh thôi không dùng đi n nguyên t . Cho dù đi n h t nhân ch chi m có 24%, nh ng Đ c cũng ph i đ a ra th i h n 18 năm. Ngay c th i h n này cũng khó mà th c hi n, cho nên đ ng kim Th t ng Đ c, bà Angela Merkel, đã ph i cho tri n h n ho t đ ng c a các trung tâm h t nhân, tr c khi tai n n Fukushima làm bà ph i thay đ i ý ki n.

Nh ng n u b năng l ng h t nhân thì thay b ng gì ? Thay b ng nhiên li u tái t o đ c hay không ? Đ i v i các nhà sinh thái thì đây là m t kh năng thay th đáng tin c y. Có đi u ph i có m t ch ng trình gi m thi u tiêu th năng l ng m t cách đáng k , và dĩ nhiên là ph i n l c đ u t . Ph i m t hàng ch c năm m i có đ c ngu n đi n thay th giá h .

Libération đã trích d n NégaWatt, m t hi p h i Pháp t p trung kho ng 100 k s , làm vi c t năm 2003 trên nh ng k ch b n thay th đi n h t nhân. H đã li t kê nh ng ngu n năng l ng m i c n ph i t p trung phát tri n, tr c tiên là năng l ng gió và đi n m t tr i, giá lo i đi n này t p t c gi m, hay đi n sinh kh i, năng l ng t bi n...v.v.

Tuy nhiên Libération cũng ghi nh n là tính toán trên gi y t thì tuy t v i, nh ng trên th c t , v m t giá c , thì ch có năng l ng gió trên đ t li n là có th c nh tranh v i đi n h t nhân : đ t h n đi n h t nhân kho ng 20 đ n 30%. Còn đ i v i nh ng lo i năng l ng khác, thì v m t k thu t, ph i m t đ n 20 năm m i có th khai thác đ c nh năng l ng gió hay đi n m t tr i. Libération nh c l i là ngay đ i v i nhi t đi n, Pháp v n ph i t p t c s d ng khí đ t, ch a th b ngay tuy đang gi m d n. Các chuyên gia NégaWatt đ ki n là ph i ch cho đ n năm 2040 thì m i có th b lo i nhi t đi n này.

Trở c m t, nh Le Monde ghi nh n, là s c Fukushima đã bu c Pháp ph i suy nghĩ, xem xét i v n đ an toàn h t nhân c a mình, trong đó có v n đ các nhà máy đ n nguyên t ngày càng cũ k đi, và vai trò c a các chuyên gia.

Không ch có Pháp là đang yêu c u ki m tra các nhà máy đ n h t nhân, mà c các n c láng gi ng cũng làm nh v y. Báo Les Echos nêu lên trong hàng t a trang nh t là Châu Âu s cho th nghi m đ b n ch c và an toàn c a các lò ph n ng h t nhân. Theo t báo, Pháp s đo i ng m c an toàn c a các nhà máy qua 5 tiêu chí : nguy c t i, đ ng đ t, m t đ n, tình tr ng lò không ngu i đi, và cách x lý trong tr ng h p nh ng s c quan tr ng. Tuy đ ng ý trên vi c th nghi m an toàn, nh ng Les Echos y làm ti c là Châu Âu i b t đ ng trên ph ng th c và tiêu chí th nghi m.

Nh t B n : Tình tr ng nghi m x ti p đ n

Trên đây là i báo đ ng đ c nh t báo La Croix đ a ra, cho bi t là các th nghi m đ u tiên trên m u n c bi n đã ch ng minh r ng ô nhi m phóng x có nguy c tác h i lâu dài đ n ngu n h i s n trong khu v c xung quanh nhà máy đ n h t nhân Fukushima.

Theo La Croix, t p đoàn đ n i c Tepco ngày 23/3 v a qua đã ph i công nh n là đ t sóng th n đánh vào Fukushima hôm 11/3 không ph i là cao 7 mét nh c tính ban đ u, hay 10 mét nh ghi nh n sau đó, mà là 14 mét. Do đó các lò ph n ng h t nhân đã b h h ng n ng vì ch đ c thi t k đ ch u đ c sóng th n cao 5,7 mét đ i v i trung tâm Fukushima Daiichi, và 5.2 mét đ i v i Fukushima Daini.

Công vi c làm ngu i lò ph n ng v n b p bệnh. Hôm qua, ba nhân viên làm vi c t i lò ph n ng s 3 c a nhà máy Fukushima Daiichi đã b nhi m x n ng v i m c 170-180 mSv (millisievert), hai trong s này đã ph i nh p vi n. Trên nguyên t c, b nh nhân có nguy c b ung th khi b nhi m x v i m c 100 mSv tr lên. Theo La Croix, kh năng ô nhi m phóng x i còn tăng thêm do vi c h i n c dùng đ làm ngu i lò ph n ng h t nhân càng lúc càng tích t bên trong. Các chuyên gia đang cân nh c xem có c n ph i x h i n c b nhi m x trong lò ph n ng s 1 hay không, đ tránh vi c áp su t bên trong lò b n .

Nguy c đ t và n c b nhi m x

M t khác, n c chuy n đ n các lò ph n ng và b nhiên li u b s c v n ch a đ s c làm

ngu i, khi n cho phóng x ti p t c b th i ra. Theo ông Jean-Christophe Gariel, Giám đ c ph trách v n đ môi tr ng và tình tr ng kh n c p t i C quan An toàn H t nhân IRSN, thì « N c s đ ng đ làm ngu i đã b nhi m x do ti p xúc v i nhiên li u h t nhân, và m t ph n l n s tr ra bi n ». Tình tr ng đ t và n c b nhi m phóng x do đó v n ti p t c.

Theo La Croix, trong nh ng ngày qua, ng i ta đã y m u n c bi n trên m t ph m vi dài 80 km đ c theo b bi n và ra xa đ n 30 km. Khi th nghi m, các chuyên gia đã phát hi n ra t l i t 131 và cesium 137 cao h n m c cho phép.

Tình hình đ c bi t đáng lo ng i g n b , cách 700 mét và 7.000 mét. N ng đ i-t đã có th lên đ n m c 6000 becquerels (Bq) m i lít cho và hàm l ng cesium là 2000 Bq. Theo ông Jean-Christophe Gariel, « I-t thì có th tan bi n, nhanh chóng đ c lo i b , nh ng cesium s có tác đ ng lâu dài, đ ng l i trong l p tr m tích, và cá s không còn tiêu th đ c n a ».

Trên đ t li n, theo La Croix, các thông tin ch a đ y đ cho th y r ng trong khu v c cách nhà máy t 20 đ n 30 km, n i mà dân c đ c khuyn cáo là nên ở trong nhà, ch c n ngoài tr i m t vài ngày là ng i ta có th b nhi m m c phóng x c a nguyên m t năm. S n ph m t i s ng đã b c m bán trong khu v c b n t nh xung quanh nhà máy Fukushima.

Thái đ bình tĩnh đáng khâm ph c c a ng i Nh t trong c n ho n n n

Nhìn l i Nh t B n, Le Figaro có bài phóng s dài mô t N i hoang mang c a ng i dân vùng Đông B c – t a bài báo ở trang 2.

Đ c phái viên Le Figaro đ n t n thành ph Hachinohe, thành ph c ng th nh c a vùng b thiên tai. T i đây m t chi c tàu đánh cá l n v n còn n m nghiêng trên m t đ ng ph . Tác gi bài phóng s , Arnaud De La Grange đã tìm g p nh ng ng i s ng sót, nh ng hoàn toàn tr ng tay.

Đi u làm cho nhà báo Le Figaro thán ph c là s bình tĩnh c a ng i dân, cho dù h vô cùng hoang mang, không th t ng t ng n i t ng lai mình s ra sao. Ví d nh c già mà tác gi bài báo đ n ti p xúc : bà Hanaoi Toshi, 80 tu i. Bà ăn m c r t t nh là đón m t ng i đ n

uống trà. Tôi hai tuần nay bà ngủ dßi đßt trên 3 chiÑc mÑn, tôi trung tâm của trẻ ở ngoßi ô Hachinohe.

Bà tôi vẫn rất mạnh mẽ, nßc mắt chảy tuôn trào khi bà nhắc lại chuyện ngôi nhà bé nhỏ của chúng tôi đi không khác gì một hòn gạch nhỏ. Nhưng với giọng bình tĩnh, bà giải thích: « Tôi rất muốn xây lại ngôi nhà của mình, nhưng với tôi và tôi, nhưng để mà xây năm tháng còn lại thì tôi không biết còn có thể xây lại hay không. Tôi chỉ có để ngßng hßu để sống ».

Le Figaro cho là trẻ em học của bà Hanaoi là trẻ em học điển hình tại vùng Đông Bắc này, nơi những người lớn tuổi rất đông. Và thái độ bình tĩnh của bà, cũng là thái độ điển hình của những người Nhật mà tác giả bài báo đã gặp trong vùng.

Le Figaro kể chuyện: Tôi ra học hát, khóc lóc trước người khác, có lẽ là một hành động mà người Nhật xem là vô lý, cho dù người ta vẫn cảm nhận ra nỗi tuyệt vọng hoang mang của họ qua biểu ngoài điềm tĩnh đó. Không những thế, Arnaud De La Grange còn khám phá tinh thần trách nhiệm. Theo bài báo, ngay ngày thứ hai đầu tuần sau thiên tai, công nhân ở Kuji đã đến trước nhà máy của họ bắt "trở lại công" sau tuần sống chết. Nhiệm vụ công nhân ở đây cả ngày. Tôi giải thích của họ rất đơn giản: « Đây là một ngày làm việc ».

Libya: Là một người nổi dậy và a thiêu đốt, và a kém tinh thần tiến công

Tình hình sôi nổi ở Trung Đông là một sự kiện khác đã làm át đi phần nào thời sự thế giới. Cũng như các đồng nghiệp, Le Figaro nhìn qua tình hình trên 4 trang báo, với các hàng tit lên, đi từ Libya đến Syria, nơi mà các cuộc biểu tình được tờ báo gọi là « Mùa xuân Syria đang làm chao đảo cho chế độ Assad ».

Về tình hình Libya, tờ báo ghi nhận trước tiên là cuộc oanh kích nhắm vào quân đội Libya gia tăng đáng kể, trong lúc mà Liên Hiệp Quốc đang cố làm trung gian giữa thành phần nổi loạn và thành chính phủ. Riêng Liên Hiệp Quốc thì nghiên cứu các khả năng hòa giải. Theo Le Figaro, Châu Âu đang tìm cách cứu vãn cho sự hòa giải dân tộc ở Libya.

V ph n ng tr c chi n d ch Libya, t báo chú ý đ n B c Kinh, đã « ch trích m nh cu c t n công », m t tít l n trên trang qu c t . Le Figaro nh c l i r ng Trung Qu c đã không s d ng quy n ph quy t, và hi n nay B c Kinh lên ti ng c nh báo là Liên quân s b sa l y.

Nh ng y u t trong chi n d ch hi n nay Libya đ c c Le Figaro l n Le Monde chú ý là s ki n l c l ng n i d y đã không tranh th đ c l i th t các cu c oanh kích đ đánh b t quân đ i Libya v n đe d a nh ng thành ph phía Đông mà phe n i d y đã chi m đóng.

Trong hàng tít l n trang nh t Le Monde nhìn th y là vi c can thi p Libya đang v p ph i s thi u t ch c c a l c l ng n i d y. Lý do, theo t báo, đó là vì trên hi n tr ng l c l ng n i d y v n t v ch n ch , không ti p t c cu c t n công đ giành l i nh ng thành ph đã b quân đ i Libya chi m l y. Đ c phái viên c a Le Monde, Rémy Ourdan, cùng đi v i l c l ng n i d y trên đ ng đ n thành ph Ajdabya, đã mô t trong bài phóng s thái đ ch n ch c a h , nh đang ch đ i « tr n đánh l n ».

Theo Rémy Ourdan, b c t đ t v i th gi i bên ngoài, thi u trang thi t b , không đ c hu n luy n, l c l ng n i d y dĩ nhiên không hay bi t gì v cu c tranh lu n liên quan đ n m c tiêu cu c can thi p hi n nay. H cũng không hi u t i sao nhà báo n c ngoài c đ t nh ng câu h i nh trách móc h không t n công m t cách nhanh chóng.

Theo Le Monde, câu h i l n hi n nay đ i v i l c l ng n i d y cũng nh đ i v i gi i quan sát, là nh ng ng i trong quân đ i Kadhafi đã ào ngũ hi n đang đ đầu. L c l ng tr đang đ i h đ n hu n luy n, h ng đ n trên tuy n đ u. Vì th h c m th y hoang mang, th c m c v cu c chi n « b t đ ng » hi n nay.

Cách m ng Libya đang m t h i s c ?

Le Figaro cũng nhìn v Ajdabiya, ch y tít : « phía Đông, phe n i d y b kh ng l i tr c Ajdabiya ». Tác gi bài phóng s ví von : ng n gió cách m ng Libya đã nh ng ch l i cho gió cát. N u ng n gió đ u đã x p xu ng, thì ng n gió th hai đang th i ào t trên xa l b ng qua sa m c v phía Nam. Chân tr i mù m t, không th y bóng dáng xe vũ trang c a l c l ng n i d y. Th nh tho ng m t chi n xa c a quân đ i Libya b n m t vài qu pháo, nh ng có v c nh cáo h n là t n công th c s . Sau đó tình hình yên tĩn tr l i. Không ai nhúc nhích gì c .

Hiện giờ không ai biết là quân đội Libya trên giờ Ajdabya là bao nhiêu người, nhưng tôi chắc chắn, họ vẫn ngăn chặn bước tiến của phe nổi dậy, mà phe này cũng cho thấy là chúng muốn đánh đuổi họ mà chúng tôi chờ.

Hỏi chúng cái gì? Theo Le Figaro, có lẽ là họ chắc chắn là ông Kadhafi sẽ rút lui hoặc là buộc liên quân oanh tạc tiêu diệt. Nhưng dù sao thì ông Kadhafi này đây có vẻ như lo ngại trên hết là khả năng chính họ muốn cuộc tấn công.

Cùng với Le Figaro kết luận: phong trào cách mạng đã hết hơi, đã mất sức bật. Ông Kadhafi này đây không có khả năng chặn bước tiến của họ. Nhưng chúng là chúng mất sự rút ít lính của Kadhafi cũng đã ngăn chặn bước tiến của họ ở Ajdabya.

Tôi báo cũng ghi nhận là các cuộc biểu tình cũng đã giảm xuống, và thành viên Hội đồng Quốc gia lâm thời của phe nổi dậy cũng không thấy tăm hơi, họ hoàn toàn im hơi lặng tiếng.